

Začali sa práce na poliach

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora prostredníctvom regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr aktuálne monitoruje stav ozimín po zime a stav jarných prác. Vychádza z informácií od svojich členov.

Situácia v regiónoch

Na juhozápadnom Slovensku (oblasť Levíc, Senice, Komárna, Nitry) je jačmeň jarný vysiaty na väčšine plánovanej výmery. Podľa agrotechnických možností (predovšetkým presušenie pôdy) a legislatívnych podmienok týkajúcich sa predovšetkým hnojenia v týchto dňoch poľnohospodári vysievajú jariny a hnoja oziminy.

V okrese Galanta, podobne ako v ostatných regiónoch, vlani okrem obdobia sejby ozimnej repky počas prípravy a založenia hustosiatych ozimín vládlo nepriaznivé daždivé počasie, ktoré brzdilo všetky plánované jesenné práce. Sejba ozimín bola stále prerušovaná a značná časť bola zasiata až koncom novembra po agrotechnickom termíne. Predpokladaná výmera ozimín v okrese Galanta je menšia až o 15 % oproti predchádzajúcim rokom. Vďaka miernej zime sa porasty začínajú stabilizovať, ale neskoro zasiate plochy budú mať slabšie odnože, čoho dôsledkom predpokladáme nižšie výnosy. Povrch pôdy je suchý, ale pod orniceou je aktuálne dostatok vlahy. Začali sa aj prípravné práce na sejbu cukrovej repy a zemiakov.

Poľnohospodári z okresu Komárno hlásia poškodenie ozimín, najmä repky. Na posúdenie aktuálneho stavu porastov jarného jačmeňa zasiateho v jeseni je potrebné ešte počkať 1 týždeň. Posledné mrazy poškodili porasty jačmeňov. Miera poškodenia závisí nielen od mrazov, ale aj od zvolenej odrody. Poľnohospodári sejú mak a jačmeň. Potrebné sú postreky v repke proti krytonosom.

Trenčín bez vyorávok

V oblasti Trenčína (okresy Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín) vo všeobecnosti oziminy prezimovali pomerne dobre. Porasty pšenice, ktoré boli siate v riadnom agrotechnickom termíne, sú vo fáze od dvoch listov do troch až piatich odnoží. Pšenice s neskorším osevom majú oneskorené

odnožovanie. Niektoré porasty majú omrznuté konce listov v dôsledku mrazov, ktoré boli na prelome januára a februára. Poškodenie však nie je natoľko vážne, aby sa muselo pristúpiť k vyorávkam. U repky je obdobná situácia, stav porastov odpovedá agrotechnickým termínom, t.j. u repky osiatej v optimálnom termíne je porast kompletný, navetvený, v dobrej kondícii a bez chorôb. Porasty repky siate po termíne sú miestami medzerovité, menej vyvinuté, menej navetvené. U repky zaznamenávame lokálne poškodenie diviačou zverou a v okrese Nové Mesto nad Váhom aj hrabošmi. Taktiež poniektoré podniky zaznamenali u repky značný výskyt krytonosov a skočiek.

Aktuálna situácia s pôdnou vlhkosťou je veľmi priaznivá. Zrážky v zimnom období doplnili zásoby pôdnej vlhky na veľmi dobrú úroveň. V minulom týždni sa v regióne zahájil osev jarného jačmeňa.

V okrese Bánovce nad Bebravou sú porasty ozimín oproti normálnym rokom oneskorené.

Momentálne sú porasty pšenice vo vývojovej fáze, v akej bývajú na začiatku roka, jej sejba sa začala v polovici októbra a ukončená bola v polovici novembra. Ozimný jačmeň siaty v normálnom termíne má sedem odnoží a porasty sú zapojené. Jačmeň siaty neskoršie po 15.10.2020 je zapojený a tvorba odnoží stále pokračuje, ich počet je priemerne okolo dvoch odnoží. Oneskorené porasty pšenice a jačmeňa budú závislé na ďalšom priebehu počasia, ale úrodový predpoklad je nižší ako v normálnom roku. Ozimná repka, ktorá bola zasiata v normálnom agrotechnickom termíne, je zapojená s bežným počtom jedincov. V niektorých porastoch zaznamenali pestovatelia výskyt hrabošov už od jesene, ten je neustále monitorovaný. Vlhka v pôde je oproti minulým rokom prítomná, len horná vrstva začína byť presušená v dôsledku nástupu vyšších teplôt, ale zatiaľ nie je zaznamenaný vlhkový deficit u rastlín.

V Prievidzi s dobrým štartom

V okrese Prievidza pomerne veľké zrážky na jeseň 2020 výrazne poznamenali sejbu ozimín. Pomerne malé zrážky v priebehu zimy a hlavne deficit snehovej prikrývky počas teplejších dní mierne posunuli vegetačné štádium ozimín. Aj neskoré sejby sa pomerne slušne zakorenili a aj odnožili. Kvalita porastov je priamo úmerná intenzite výživy ozimín, čo sa prejavilo hlavne pri repke a pšenici. Ak

nepríde výrazné jarné sucho, je predpoklad, že v tomto roku budú úrody na slušnej úrovni. Výrazný výpadok plôch z dôvodu malého počtu jedincov doposiaľ neregistrujeme. Výpadky sú len lokálne z dôvodu podmočenia porastov.

V regióne Turca (okresy Martin a Turčianske Teplice) sú porasty ozimného jačmeňa, ozimnej pšenice a ozimnej repky zatiaľ v dobrom stave. Vyorávky sa momentálne nepredpokladajú.

Na Orave postupne zlieza sneh, na inventarizáciu ozimín je najmä na Hornej Orave ešte priskoro.

V oblasti Banskej Bystrice a Brezna poľnohospodári pripravujú pôdu pod jariny, smykujú trvalé trávne porasty a podľa možností sa snažia vstúpiť do terénu mechanizáciou.

Vo Zvolene v polke marca ešte čakali

V oblasti Zvolena sú porasty ozimín v dobrom kondičnom stave, avšak na niektorých parcelách sú menšie plochy výmokov, ktoré však zásadným spôsobom neovplyvnia celkovú úrodnosť. Samotné prihnojovanie poprípade otvorenie jarných prác sa ešte nezačalo, vzhľadom na to, že pôda je ešte od jesene značne podmáčaná a len veľmi pomaly vyschýna. Aktuálne poľnohospodári čakajú na priaznivejšie podmienky, aby mohli razantne vstúpiť do jarných poľnohospodárskych prác. Samozrejme výnimka potvrdzuje pravidlo, sú aj podniky, ktoré už uskutočnili prvú nitrataciu porastov.

V oblasti Dolného Spiša (okresy Gelnica, Levoča, Spišská Nová Ves) len počas druhého marcového týždňa zmizol z väčšiny ozimín sneh, preto bolo v tomto období ešte zavčasu hodnotiť stav porastov.

V oblasti Novohradu (okresy Lučenec, Poltár) je možné konštatovať, že oziminy, hlavne repka ozimná a jačmeň ozimný, majú pomerne dobré zapojené porasty a prezimovanie je u nich tiež dobré. Horšie je to u porastov ozimnej pšenice, hlavne na tých parcelách, ktoré boli osiate neskôr a do rozmočenej pôdy. U nich sú slabšie porasty, niektoré iba teraz vzchádzajú a niektoré nemajú vytvorené odnože.

Prihnojovanie ozimín je u väčšiny poľnohospodárov ukončené. Aktuálne sú parcely v dobrom stave, lebo pokračuje pekné počasie /stav k polovici marca/.

V oblasti Gemera (okresy Revúca, Rimavská Sobota) porasty obilnín zasiate do 26. septembra majú dobrú zapojenosť, sú v dobrej kondícii. Prípadné vyorávky a neosevy budú nahradené slnečnicou. Repky sú dobre prezimované, objavuje sa krytonos repkový.

V oblasti Košíc pri inventarizácii porastov ozimnej pšenice boli pozorované negatíva spojené s oneskoreným termínom sejby a nepriaznivými poveternostnými podmienkami pri zakladaní úrody. Porasty zatiaľ nevykazujú výraznejšie napadnutie hubovými chorobami, evidovaný je nástup burín, preto bude treba čo v najkratšom čase ošetrovať herbicídmi. Porasty ozimín sú už kompletne vyhnojené prvou dávkou dusíka.

Velký Krtíš zatiaľ bez škodcov

V oblasti Veľkého Krtíša oziminy, ktoré sa dostali do pôdy v agrotechnickom termíne, pri prezimovaní neutrpejú. Tie, ktoré boli vysiate neskôr sa dajú hodnotiť ako nevyrovnané a nie v dobrom kondičnom stave - zapojiteľnosť je približne 80 %. Škodcovia ani choroby zatiaľ neboli zaznamenané. So zásobením vlahy v tejto lokalite nemajú zatiaľ problém. Začalo sa s jarným prihnojovaním ozimín a repky.

V regióne Liptova (okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok) a pod Tatrami (okresy Kežmarok, Poprad) vládne ešte zima.

Prešov s pozitívnymi správami

V regióne Prešov (okresy Prešov a Sabinov) bola ozimná pšenica vysiatá na výmere o 12 % nižšej oproti plánovanej. Táto plocha sa rozdelí medzi sladovnícky jačmeň, sóju a kukuricu na siláž. Z obsiatej výmery sa 70 % stihlo zasieť v agrotechnickom termíne do 15.10.2020. Tieto plochy sú povzchádzané s jednou až dvomi odnožami. Zapojenosť porastov je veľmi dobrá, zdravotný stav dobrý. Vlahové pomery sú taktiež dobré. Aktuálne nie je predpoklad nevyhnutných vyorávok. Dobrá správa je, že 80% porastov pšeníc je k dnešnému dňu prihnojených v prvej fáze liadkom. Repka ozimná zatiaľ prezimovala veľmi dobre. Porasty sú zapojené v kategórii 40 - 70 jedincov na meter

štvorcový s dobrým koreňovým systémom a silným srdiečkom, zdravotný stav dobrý, vlhové pomery taktiež dobré. Zatiaľ to vyzerá taktiež bez vyorávok. 100 % repiek je prihnojených dusíkom.

V oblasti Svidníka (okresy Stropkov, Svidník) pôda je po zime premočená, aktuálne sú nočné mrazy do mínus 8 stupňov. V jeseni boli oziminy pekne povzchádzané, inventarizácia porastov sa očakáva v najbližších dňoch. Nasledovať bude príprava pôdy pod jariny.

V regióne Humenné (okresy Humenné, Medzilaborce, Snina) sa bude musieť vykonať vyorávka mnohých porastov, stojí voda na poliach, problém sa týka všetkých ozimín. Mrazy do mínus 6 stupňov v prvej polovici marca a rozmočená pôda neumožňuje vstup mechanizácie na pozemky.

V okrese Bardejov je stav ozimín uspokojivý, porasty sú zapojené, dobre zásobené vlhou, bez silného výskytu škodcov a chorôb. Škody robí zver, najmä na miestach, kde sa zver najviac sústreďuje. Po skončení mrazov bude nasledovať prihnojovanie.

V okrese Michalovce a Sobrance je takmer jedna tretina ornej pôdy zaliata vodou. Nezaplavené oziminy sú v pomerne dobrom stave. Mnohí poľnohospodári uvoľňujú vodu z pozemkov pomocou malých rýpadiel. Časť zatopených ozimín budú nahrádzať jarinami.

V okrese Trebišov je situácia veľmi podobná. Oziminy sa javia byť v dobrom kondičnom stave. Začiatkom marca boli mnohé plochy zaplavené, aktuálne je zaplavených už iba minimum plôch. Avšak naďalej je väčšina pôdy premočená a neprípustná pre mechanizáciu. Jarné práce je možné vykonávať len na vyššie položených pozemkoch s dostatočným presušením pôdy.

V okrese Rožňava je väčšina poľnohospodárskej pôdy v ekologickom režime. Repka ozimná sa pestuje v regióne minimálne. Kvôli náročnému záveru roka sa v jeseni roku 2020 siala pšenica ozimná, ozimná raž a ozimný jačmeň s veľkými problémami. Osiatej bolo len 50 - 80 % plánovanej plochy v rámci podnikov, neosiate plochy budú nahradené jarnými plodinami. Pôda je rozmočená, a preto sa nedá vstúpiť na väčšinu pozemkov. Je ohrozený agrotechnický termín sejby jarín.

Polnohospodári sú pripravení aj s osivom a technikou a čakajú na zlepšenie počasia.